

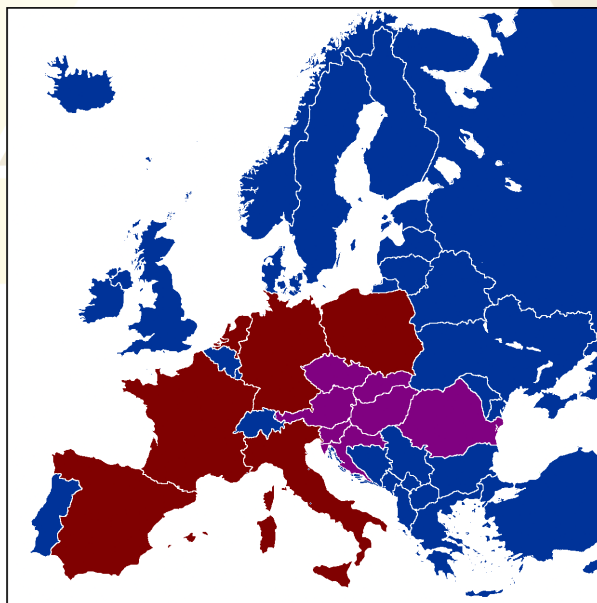
EÚ SA DELÍ NA CENTRUM A PERIFÉRIU: PREČO JE SPOJENECTVO STREDNEJ EURÓPY OTÁZKOU PREŽITIA

12.02.2026

Vznik formátu E6, ktorý koncentruje kľúčové mocnosti EÚ, zásadne mení smerovanie Európskej únie. Tento vývoj potvrdzuje našu tézu, že vytesneniu na perifériu môže fragmentovaná stredná Európa čeliť len prostredníctvom hlbkej integrácie a vytvorenia jednotného regionálneho spoločenstva.

Novovzniknutý formát E6 predstavuje nové mocenské jadro Európskej únie, ktoré tvoria **Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Španielsko, Poľsko a Holandsko**. Týchto šesť štátov reprezentuje približne 75 % populácie a 80 % ekonomického výkonu EÚ, čo im dáva rozhodujúcu váhu pri smerovaní kontinentu. Na rozdiel od širších zoskupení je E6 postavené na kombinácii ekonomickej sily západu a severu s rastúcim geopolitickým a vojenským významom Poľska na východnom krídle.

Hlavným cieľom tohto zoskupenia je vytvorenie **akcieschopnej „koalície ochotných“**, ktorá dokáže presadzovať kľúčové reformy v oblasti obrany, energetiky a priemyselnej politiky aj bez súhlasu všetkých členských štátov. Vznik E6 fakticky inštitucionalizuje **dvojrychlostnú Európu**, kde úzke jadro určuje strategickú agendu a tempo integrácie, zatiaľ čo ostatné krajiny na periférii sa musia týmto rozhodnutiam dodatočne prispôbovať.

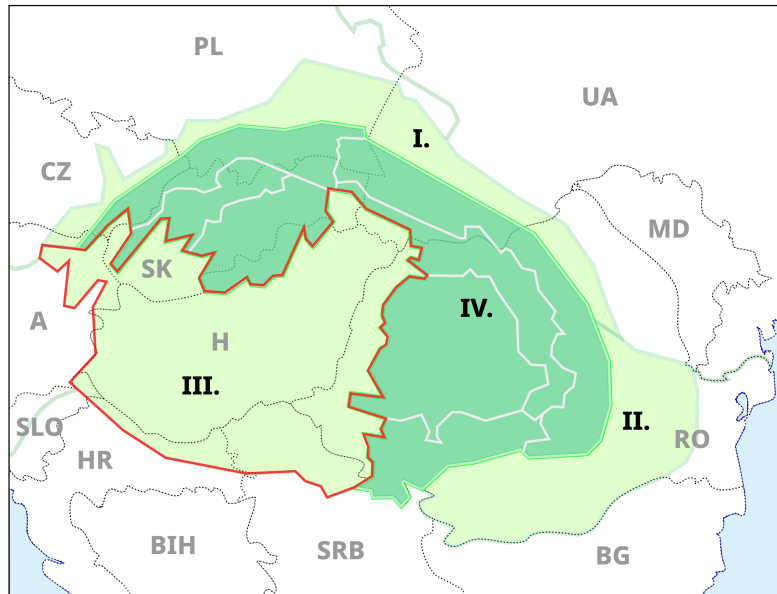

Obr č.1: Európske bloky E6 (červená) a potenciálne Panónske spoločenstvo (fialová)

V nadväznosti na naše predchádzajúce úvahy o potrebe hlbšej regionálnej kooperácie sa téma stredoeurópskeho partnerstva stáva opäť vysoko aktuálnou. K vytvoreniu autentického zoskupenia v tomto priestore opakovane apelujú aj poprední domáci a zahraniční intelektuáli. Zatiaľ čo **Eduard Chmelár** zdôrazňuje nevyhnutnosť stredoeurópskej jednoty ako protiváhy k západným mocenským centráam, bývalý diplomat **Petr Drulák** zachádza ešte ďalej a otvára diskusiu o možnej stredoeurópskej konfederácii.

Dynamicky sa mení mapa Európy, ktorej dominuje novovznikajúci mocenský gigant v podobe zoskupenia E6, stavia krajiny nášho regiónu pred existenčnú otázku. Stredná Európa musí sformovať subjekt schopný adekvátne reagovať na záujmy európskych mocností. Naším návrhom je etablovanie tzv. **Panónskeho zoskupenia** – spoločenstva krajín zdieľajúcich priestor Panónskej panvy, ktoré sú zároveň členmi Európskej únie. Ide o štáty previazané hlbokými historickými väzbami siahajúcimi od Veľkej Moravy cez Uhorské kráľovstvo až po rakúsko-uhorskú monarchiu.

Prirodzené jadro tohto spolku tvoria **Česko, Slovensko, Rakúsko a Maďarsko**. Geografická a kultúrna spriaznenosť však prirodzene otvára dvere aj **Slovinsku a Chorvátsku**. Špecifickú otázku predstavuje **Rumunsko**. So svojimi 19 miliónmi obyvateľov by bolo najväčším členom, čo prirodzene vyvoláva obavy z jeho snahy o dominantné postavenie. Domnievame sa však, že demografická váha samotného Česka a Slovenska (spolu 16 miliónov) predstavuje dostatočnú protiváhu na udržanie mocenskej rovnováhy. Za zásadnú politickú prekážku a „červenú čiaru“ však považujeme možné rumunské ambície na pripojenie Moldavska, čo by do zoskupenia vnieslo destabilizujúci prvok v podobe sporného územia Podnesterska. Poľsko, napriek svojej geografickej blízkosti, do tohto formátu nezaradzujeme, nakoľko jeho vlastné ambície stať sa európskou veľmocou sú s regionálnou integráciou nášho typu nezlučiteľné.

Obr. č. 2: Panónska panva - III. (zdroj: [wikipedia](https://en.wikipedia.org/wiki/Pannonic_Basin))

Úspech tohto projektu však stojí na dvoch pilieroch: **vyrovnaní historických krív a princípe seberovnosti**. Podmienkou dlhodobej udržateľnosti je definitívne uzavretie územných nárokov, najmä vo vzťahu k Maďarsku, a rešpektovanie neutrality Rakúska. Panónsky spolok nesmie mať ambíciu hľadať lídra, ale partnerstvo. Akýkoľvek náznak dominancie jedného člena by projekt vopred odsúdil na neúspech.

V prvej fáze navrhujeme vytvorenie **diskusnej platformy** na posilnenie kooperácie vo všetkých sférach verejného života. Cieľom by mala byť jednotná zahraničná politika v rámci EÚ, ale aj smerom navonok. Zároveň je nevyhnutné vyvinúť mechanizmy hlbšej integrácie pre prípad negatívneho scenára vývoja v Európe, vrátane možnej fragmentácie EÚ. V takom momente by zoskupenie mohlo plynule transformovať do nadnárodnej organizácie potenciálne spomínanej konfederácie.

STRATEGICKÉ A EKONOMICKÉ VÝHODY PANÓNSKEHO SPOLKU:

Geopolitický význam Panónie je historicky nespochybniteľný. Od čias rozdelenia rímskeho impéria sa realizuje ako **most medzi Západom a Východom**, pričom dnes tvorí hranicu medzi západnou a ortodoxnou civilizáciou v zmysle Huntingtonovej typológie. S inklúziou Rumunska by tento blok kontroloval všetky pozemné cesty na Balkán, čím by vytvoril strategický koridor, ktorý nemožno obísť.

Pre Slovenskú republiku predstavujú navrhovaní partneri **klúčový hospodársky priestor**. Ak opomenieme Nemecko a Poľsko, smeruje práve

do týchto krajín približne tretina nášho exportu (Česko 12 %, Maďarsko 7,8 %, Rakúsko 5,3 %, Rumunsko 2,6 %, Chorvátsko 1 %, Slovinsko 1 %).

V konečnom dôsledku by Panónsky spolok siedmich štátov disponoval impozantnou **vyjednávacou silou**. So sumárnou populáciou **60 miliónov obyvateľov** (Rumunsko 19 mil., Česko 10,9 mil., Maďarsko 9,5 mil., Rakúsko 9,1 mil., Slovensko 5,5 mil., Chorvátsko 3,9 mil., Slovinsko 2,10 mil.) a kumulovaným **HDP na úrovni 1,8 trilióna eur** (Rakúsko 520,3 mld., Rumunsko 392,8 mld., Česko 356,2 mld., Maďarsko 230,6 mld., Slovensko 143,8 mld., Chorvátsko 96,8 mld., Slovinsko 68 mld.), by toto zoskupenie predstavovalo subjekt plne porovnateľný s európskymi mocnosťami. Vzhľadom na už dnes blízke postoje týchto krajín k mnohým európskym otázkam, by takýto blok dokázal nielen efektívne brániť regionálne záujmy, ale aj aktívne formovať budúcnosť celej Európy.

